

**PROGRAM PRACY KOREKCYJNO-KOMPENSACYJNEJ
DLA DZIECKA Z ZABURZONĄ FUNKCJĄ
ANALIZATORA WZROKOWEGO**

1. Wstęp
2. Diagnoza problemu
3. Program pracy

opracowały:
mgr Małgorzata Janusz
mgr Teresa Jabłońska

I. Istotne znaczenie w procesie nabywania umiejętności pisania i czytania a także uczenia ma analizator wzrokowy. W rezultacie zaburzenia analizy i syntezy wzrokowej dziecko wadliwie odzwierciedla kształt liter, ma kłopoty w różnicowaniu, zapamiętywaniu i odtwarzaniu figur geometrycznych.

Dziecko z zaburzonym analizatorem wzrokowym myli litery o podobnym kształcie różniącymi się drobnymi elementami graficznymi np. a- o, m-n. u-w, l-t, l-l, e-c., przy przepisywaniu opuszcza litery lub części wyrazów, gubi drobne elementy liter, w starszych klasach popełnia liczne błędy ortograficzne. Należy pamiętać, że zaburzeniom percepcji wzrokowej towarzyszy zwykle słaba pamięć wzrokowa, dlatego dzieci z trudem utrwalają obrazy struktur graficznych wyrazów stanowiące wzory poprawnej pisowni. Kłopoty dotyczą także kierunkowego aspektu spostrzegania czyli mylenie liter asymetrycznych np. w-m, u-n, b-p, d-g, p-g, d-b. Zakłócenie orientacji przestrzennej powoduje kłopoty w rozplanowaniu zapisu na stronicy zeszytu, w czytaniu zdarza się przestawianie liter lub całych części wyrazów oraz przeskakiwanie linijek druku.

Dzieci z zaburzonym analizatorem wzrokowym nie mogą opanować techniki czytania, często uczą się tekstu na pamięć, maskują swoje trudności. Trudności w czytaniu utrzymują się w dalszych latach nauki, dzieci te czytają wolniej od rówieśników, męczą się, towarzyszy im duże napięcie emocjonalne. Mają także trudności w uczeniu się innych przedmiotów, zwłaszcza w rozwiązywaniu zadań tekstowych z matematyki.

Uczniów z problemami należy zachęcać do wysiłku poprzez takie dobieranie zadań aby po dłuższej pracy osiągnęli chociaż minimalny sukces. Wspierać ich w przypadku porażek, zachęcać do ponownych prób.

II. Dziecko po wstępnej diagnozie wychowawcy powinno być skierowane na badania do Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej aby sprecyzować zaburzenia i ukierunkować pracę korekcyjno- kompensacyjną. W przypadku zaburzenia analizatora wzrokowego dziecku zaleca się uczęszczanie na zajęcia korekcyjno- kompensacyjne aby usprawniać zaburzoną funkcję.

Nauczyciel może skorzystać na tych zajęciach z przykładowego programu.

PRZYKŁADOWY PLAN PRACY

ETAP I – PRACA NA MATERIALE BEZLITEROWYM

Do realizacji potrzebne będą różnego rodzaju ilustracje, pocięte pocztówki, figury geometryczne, klocki, stemple, układanki, puzzle, książeczki do malowania i odwzorowania, kalka techniczna, historyjki obrazkowe.

1. Dobieranie jednakowych obrazków.
2. Dobieranie jednakowych figur geometrycznych.
3. Obrysowywanie figur geometrycznych i ich zamalowywanie.
4. Segregowanie figur wg określonych zasad np. kolor, kształt, wielkość, grubość.
5. Tworzenie różnych układów figur według wzoru i bez wzoru.
6. Budowanie różnych wzorów z figur geometrycznych.
7. Budowanie szlaczków z elementów figur.
8. Dobieranie zbiorów liczbowych w tym samym układzie.
9. Stemplowanie figur geometrycznych lub innych wzorów i ich zamalowywanie.
10. Kalkowanie obrazków.
11. Składanie w całość pociętych figur.
12. Układanie obrazków z części.
13. Obieranie części do całości.
14. Szukanie różnic w obrazkach.
15. Odnajdowanie takich samych przedmiotów, obrazków i różnych ich układów wśród innych podobnych.
16. Układanie historyjek obrazkowych według kolejności.

ETAP II - ĆWICZENIA OPARTE NA MATERIALE LITEROWYM SYLABOWYM I LITEROWYM.

Do realizacji drugiego etapu programu potrzebne są szablony liter, rozsypanki literowe, loteryjki sylabowe wyrazów, obrazki wraz z podpisami oraz teksty i materiał ćwiczeniowy zawarty w czasopismach dziecięcych i książeczkach.

1. Rozpoznawanie liter w rozsypance literowej. Początkowo dajemy dziecku litery graficzne do siebie niepodobne. Stopniowo coraz bardziej podobne, różniące się szczegółami. Dziecko rozpoznaje te same litery w sylabach, wyrazach, zdaniach w tekście np. „Świerszczyk” lub dowolnych książeczek.

2. Odrysowywanie szablonów liter i ich zamalowywanie. Dziecko otrzymuje szablon poznanej litery, obrysowuje i zamalowuje. Zwracamy uwagę na dokładność pracy; zmieszczenie się w konturach litery. Ćwiczenie utrwala kształt poznanej litery i usprawnia koordynację wzrokowo-ruchową.
3. Składanie pociętych liter. Dziecko otrzymuje w kopercie wzór litery w całości oraz tę samą literę pociętą.
4. Stemplowanie liter.
5. Rysowanie liter i ich wymawianie np. w powietrzu, na stole, na kaszy.
6. Wyszukiwanie podanych liter.
 - w rozsypance,
 - w sylabach,
 - wyrazach,
 - zdaniach
7. Wydzielanie samogłosek w wyrazach, zamalowywanie w dowolnych sylabach, wyrazach, zdaniach, tekstach.
8. Określanie pozycji litery w wyrazie:
 - w nagłosie
 - w wygłosie
 - śródgłosie
9. Uzupełnianie wyrazów brakującymi samogłoskami.
10. Łączenie spółgłoski z wszystkimi samogłoskami np. ba, be, bi, bo, bu, by itd.
11. Łączenie spółgłoski stałą samogłoską np. ba, ma, la, ta.
12. Układanie dowolnych sylab z rozsypanek wyrazowych.
13. Układanie prostych wyrazów dwusylabowych z sylab otwartych np. ko-za, ko-sa, ko-ło, ko-ra
14. Cięcie wyrazów na sylaby i składanie ich.
15. Układanie podpisów do ilustracji z rozsypanki literowej.
16. Dowolne zestawienie sylab otwartych, tworzenie wyrazów wielosylabowych, np.
 - sa-ła-ta
 - sa-mo-lo-ty
17. Łączenie sylaby otwartej z samogłoską- tworzenie wyrazów jednosylabowych np. las, dom, lis.
18. Przekształcanie wyrazów jednosylabowych w wyrazy dwusylabowe np.
 - las - lasy
 - pas - pasy
 - lis - lisy
19. Przekształcanie wyrazów przy zmianie samogłosek i spółgłosek np.

kot - kit	los - kos
lot - lok	mam - mak
tam - tak	sos - sok

koza – kosa – kasa

20. Łączenie sylaby otwartej z zamkniętą np. mo - tyl.
21. Łączenie sylaby zamkniętej z otwartą np. pił - ka.
22. Rozpoznawanie znaków w tekście.
23. Tworzenie sylab – łączenie dwuznaków z samogłoskami np. sza, szo, szu.
24. Tworzenie wyrazów z dwuznakami.
25. Zdanie- analiza zdania- podział na wyrazy, sylaby, głoski, litery.
26. Cięcie zdań na wyrazy oraz ich składanie.
27. Układanie zdań do obrazka.
28. Uzupełnianie wyrazami zdań z lukami.
29. Tworzenie zdań z rozsypanek wyrazowych.
30. Tworzenie tekstu z rozsypanki wyrazowej.
31. Głośne odczytywanie i pisanie układanych sylab, wyrazów, zdań, tekstów.
32. Ćwiczenia w pisaniu:
 - przepisywanie
 - pisanie z pamięci
 - pisanie ze słuchu

Praca nad doskonaleniem poprawnego pisania, globalnego ujmowania sylab i wyrazów w procesie czytania i pisania powinna być równoległa.

Do powyższego programu można dobierać różnorodne ćwiczenia stosując pomoce w zależności od inwencji prowadzącego.

Starajmy się zachęcać dziecko do pracy ciekawymi, systematycznymi ćwiczeniami.

Bardzo dobre efekty w pracy korekcyjno – kompensacyjnej osiąga się włączając do współpracy rodziców dziecka. należy im jednak uświadomić, że efekty będą stopniowe wymagają czasu i systematycznej pracy. Dziecko należy otoczyć życzliwą atmosferą i nagradzać nawet za drobne postępy w nauce.